

SZARVAS ÉS VIDEKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Előfizetési árak:
 Egész évre 5 ft — kr.
 Félévre 2 ft 50 kr.
 Negyedévre 1 ft 25 kr.
 Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen hetenkint egyszer, vasárnap.
Szerkesztőség:
 Búza-utca 1283. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Kéziratok nem adatnak vissza.

Hirdetéseket
 elfogad s jutányosan számít a
Kiadóhivatal:
 Városház és nagytemplom-utca sarkán, hova az előfizetési pénzek intézendők.

A becsület és a sajtó immunitása.

A negyvenöt év előtti nagyszerű események felidézett emlékeinek hatása alatt állunk. Kegyelettel adózunk a nagyoknak, a kik szerzett jogokat csináltak alapjogainkból. Mert újra megszerezték azokat. Mérhetlen kincsekként méltatjuk ezeket s mégis megtámadjuk őket. A mareziusi napok nagyszerű eredményei közt első sorban áldjuk a szabadságjogok leg-sarkalatosabbját, a lelkiismeret-, gondolat- és sajtószabadságot, s mégis alig nyílik a tavasz melegén e szép virágnak egy-egy bimbója, kemény sarokkal taposunk rá. Magunk ültetjük, öntöztük, óvtuk szélről, vihartól, s elpusztítjuk, ha rózsaszín helyett sárga virágot látunk szárán.

Minden jog csak az elméletben abszolút igazság. Minden szabadságnak korlát kell. Gyarló emberek vagyunk, kezünkben minden fegyver kétélű lehet.

Általános érdekek szolgálatában betűbe szedni a gondolatot, közölni üdvös eszméket a nagytömeggel, védeni a gyengét az erősebb ellen, meggyújtani az igazság fátylóját. — minden küldetés, s mégis az ebben kifejtett minden tevékenység számtalan tekintet által kormányozható.

Igazat mondani, igazat írni s mégis mindenkinek tetszeni, senkit nem bántani, érzékeny és kevésbé érzékeny becsületet nem érinteni.

Becsület? Hisz ez egy végtelen relatív fogalom. Jogi becsülete mindenkinek egyforma, — mert a személyiség esorhíttalan elismerésében áll, de társadalmi becsülete — ha egyenlő értékű is — mégis azon különböző társadalmi helyzetek és funkciók szerint alakul, melyeket valaki a társadalomban elfoglal, illetve teljesít.

Ime itt állunk egy kérdés előtt: kétféle becsület? A szélső demokracia nem ismeri. Pedig igenis létezik. Létezik, de sokan (talán, mert szélső de-

mokratáknak látszanak?) csak akkor ismerik fel a másik becsületüket, mikor valaki azt megérinti.

A katonának és az egyszerű iparosnak jogi becsülete közt nincs különbség. Egyforma szigorral bünteti a törvény, ha akár egyiknek, akár másiknak személyiségi jogai sérelmet szenvednek. S mégis kényesebb a katona az ő bátorságára, mint a vele párhuzamba vont iparos; a kereskedőre a pontosság kérdése lesz a becsületbeli achilles-sark. Ime a jogi és társadalmi becsület közti élénk különbség.

S még jobban kiélesíti a határvonalat azon körülmény, hogy a becsület számára a jog által nyújtott védelem nem kinek-kinek érzékenységre van fektetve, de korlátolt esetekre van szorítva, paragrafusokba van szedve. Már pedig a becsület fogalma elvonatlabb és kényesebb, mint a hogy azt a jog megállapítani képes. Mért nevezik a jogilag érvényesíthetlen adósságokat becsületbeli 'adósságoknak?

A SZARVAS ÉS VIDEKE TÁRCÁJA.

Egy gazdátlan örökség.

— Régi krónikákból írta: A. B. —
 — A „Szarvas és Vidéke“ eredeti tárcája. —
 (Folytatás.)

Azzal kiballagott szegény István, mint egy tébolyodott, a kerten át a mezőre, a ki találkozott vele, azt gondolhatta: no! ez is ugyan idején felöntött ám a garatra!

Az áldott jó Juliska el se gondolhatta, minő átkozódást mivel az ő jámbor férjcséje, annak se tudta okát adni, miért hogy János azonnal nyergeltet, lóra ül, s e szavakkal: jó egészséget ángyom! — el-kivágat az udvarból: — s midőn férje délfelé haza tántorgott, úgy megijedt dult arcától, hogy alig merte kérdezni rosszullete okát!

— Ne hozd elő ezt a mai napot, édes lelkem, soha, ne szólj róla senkinek, ha javamat akarod, — mondá szegény István — s ez naptól fogva komor, szótalan lett mindig.

egy némely embertársunkról, (s talán önmagunkon is) hogy épen az a törekedés, melylyel kitűzött célunk felé haladtunk, lett okozója a reánk következtet veszedelemnek!

Imé: János a pénzt imádta, minden áron (és pedig milyen áron!) pénzt akart szerezni, szerzett is. Lelke már sokkal jobban el volt fásulva, hogysen testvére rettentő feddése fogott volna rajta, mint mondani szokták: „kutyába se vette“! Sőt mintegy daczosan határozta el hazafelé utjában, hogy ezután még nagyobb mértékben fogja folytatni a kupeczkedést! Folytatta is. Az akkori zavaros világban épen alkalmas volt a halászat. Egész Európában csak három nemzetnek volt alkotmányos törvénye: az angol, lengyel és magyarnak. A többi népek az uralkodók szeszélyétől függtek.

Az angol nem jött számításba, mert az túl lakott az operentzián, — a lengyelé olyan volt, hogy később az okozta vesztét, s még nekünk is kárt tett, mert a szepesi városok még Zsigmond király által zálogba voltak nekik adva, és minden város úgy élt, mint egy-egy királyság, csak a saját javára élt. a közügy, az ország gondja háttérbe

szorított az ünérdek által. Magyarországon meg J. Leopold alatt megkezdődött az irtóztató aknamunka, az ország függetlenségének megnyírálása, s beolvasztása az összbírdalomba! Erre kiváló alkalmat nyújtott a protestáns vallás, ezt üldözték, hogy vele együtt elnyomhassák a nemzeti szabadságot, ki volt mondva, hogy Magyarországot előbb koldussá, aztán rabszolgává, végre pápistává kell tenni! s e fő cél előtt háttérbe szorult minden más, nem volt rend, mely a rakonezatlanokot megzabolázta volna; sőt a kiknek rendet kellett volna tartani, legtöbbször azok idézték elő a legnagyobb rakonezatlanságot!

Igy történt, hogy János szabadon kupeczkedhetett, mely által roppant gazdagságra tett szert.

De ő is bele esett a saját maga által ásott verembe.

Mintegy tiz év múlva a fentelbi események után, midőn egyszer hazatért volna a kupeczkedésből, nejét kétségbe esve találta, ki felette való nagy sirások közt adá tudtára, hogy távolléte alatt egyetlen fiok a háztól eltűnt. Elment néhány társával ját-

Sokszor tapasztaltuk már az életben

Mért fordulnak adott esetben az emberek becsületök helyreállítására a törvény által tiltott eszközökhöz? S a törvény mért elnéző ez esetben? Vagy tovább menve, — mért bizza a sajtó utján ejtett becsületsértés megtorlását codex által nem kötött esküdtek itéletére? Bizonyára azért, hogy ne a jogi, sőt ne is a társadalmi, de speciel mindenkinek a saját külön becsületéhez mérje a sérelem nagyságát, s a büntetés szigorát.

Megtörtént dolgok adtak e cikke impulzust. Akad egy avatott tollu munkatársa az egyik helybeli heti lapnak, a ki a hosszú idők óta minden társadalmi kérdésünk alapját, minden belpolitikai mozgalmaink, pártoskodásunk, viszályunk szülőokát képező regaleügyről a nem eléggé tájékozottak számára egy igazán nagy szakértelemmel megfestett képet nyújt. Alig jönnek a betűk napvilágra, a regaleközbirtokosság hetes bizottsága, majd ezen bizottságnak egy külön tagja megtorlást és bosszút szomjazva keresik a szerzőt, a ki elég okos volt ismeretlen maradni, cikke alá egyetlen betűt irván. Sajtóperrel, becsületsértési panasszal, lovagias elégtétellel, párbajjal fenyegetőznek.

Hol itt a szólásszabadság?

Tagadhatlan, hogy a regalebizottság által apprehendált cikk a mily tárgyilagos és mindenre kiterjedő, nem zárkozik el bizonyos erkölcsi kritikától sem, mely tényleg a közlemény objektivitásának szolgál rovására. — Ámde akad-e társadalmunknak egyetlen józan érzésű tagja is, a ki ne volna eltelve elkeseredéssel, midőn százszor

megátkozott házi kérdéseink eme legmégesebbjének áldatlan eredményeit szemléli? . . .

A többször említett cikk szavaiban személyes sérelmet csak keresve lehet találni. A becsület tekintetében való érzékenység az állítólag sértettek részéről sokkal fejlettebbnek látszik, mint a szabadság-jogok egyik legnagyobbja iránti tisztelet. Nem vagyunk hivatva megbírálni azt, mennyiben sérteti a panaszoit cikk a regaleközbirtokosság hetes bizottságának személyes becsületét, de mint a sajtószabadság áldásának élvezetére egyformán jogosított tagjai e társadalomnak, bátran és méltán tehetünk óvást az ellen, hogy egy közérdekek ápolására fenntartott s szerepét kétségtelen jó akarattal betöltő lap, éppen akkor legyen nem törvényes megtámadásnak kitéve, midőn oly kérdések megvilágítására nyitja meg hasábjait, melyek a legkétségtelenebb és legteljesebb mérvben helyi társadalmi közérdekű kérdések.

Még egyszer ismételjük, hogy e néhány szó nem a sértett becsületet kereső, — hanem a sajtó immunitását sértő tényekre vonatkozik; távolról sem akar ítélet lenni a felett, hogy történt-e bárki becsületében sérelem, — erre mindenki maga legilletékesebb bíró.

Városi képviselő.

1893. márc. 22.

A mai nap délutánjára rendkívüli gyűlés hivatott egybe, mely alkalommal tárgyalatott a város és a reg. közbirtokosság közt folyamatban levő pereknél barátságos egyesség megkísérlése végett kiküldött hetes bizottság jelentése, melyben a képviselő-

letnek ajánlatik, hogy a reg. közbirtokosoknak 3675 reg.-jog utáni kárpótlásul, illetve megvétélül jogonkint 85 frt ajándécsék, ugy azonban, hogy az államtól nyert s letétben levő italméresi kárpótlás és annak több évi kamatai, továbbá a takarékpénztárban elhelyezett 23150 frt tőke és járuléki, ugy minden egyéb ingó és összes ingatlan vagyón 1894. jan. 1-én a város tulajdonába menjen át. A jövedelem — az elvállalt teher törlesztése után — cultura- lis célokra fogván fordíttatni.

Felolvastatott a regale-képviselő hetes bizottságának ajánlata, mely szerint a közbirtokosság hajlandó lenne az egyes jogok után 100 frt kárterítés levonásával az ingatlan átadni a városnak; azonban az államtól nyert italméresi kárpótlási összeget s járulékait, valamint a takarékpénztári megtakarított összeget és a f. évi jövedelmet saját kielégítése végett ömaga kezelné, s csak azután adná át a városnak az összes ingó és ingatlan vagyont tisztán közmüvelődési célokra.

Egyes indítványok tettek ennek folytán, hogy tudni illik 100 frt, majd 90 frt, ismét 85 frt jusson a közbirtokosoknak jogonkint kárpótlásul, ugy azonban, hogy miután a város az ingatlanok megvásárlása következtében több ezer frtnyi kölcsönt felvenni kényszerülne, a közmüvelődési célokra fennmaradó vagyón jövedelme csak akkor fogna rendeltetése céljára fordíttatni, hogy ha a teher egészben tisztázva lenne.

A közbirtokossági hetes bizottság tagjai, kik egyuttal a városi képviselőnek is tagjai ezuttal szavazati jogokkal élni nem kívántak, mindazáltal felvilágosító s az ügyet érdeklő észrevételeiket tárgyilagosan adták elő. Elmondattott különösen az is, hogy a közbirtokosság, a váltság kezdetétől fogva a várost mily javakban s összegekben részesítette, minél fogva kimutattattott, hogy a közbirtokosság a várossal csak testvéries viszonyban állott, s a némelyek által e termen kívül sokszor hangoztatott ellenséges indulat létezésének alapja épen nem volt.

szani, s többé nem tért vissza, — ennek már két hete.

János megrendült! Rögtön megtett minden lehető intézkedéseket, fűt-fát megmozdított, kereste, kerestette egyetlen fiát, roppant összeget tűzött ki jutalmul annak, a ki csak nyomra tudná is vezetni, a játszó társaktól megtudott annyit, hogy a mint a város végén a patak mellett játszódozának, két jézsuita jött arra kocsin, ezek ő velük szóba ereszkedének, mindenféle kérdéseket intézének hozzájuk: szüleikről, azok vagyoni állapotáról, ők elmondák, hogy kinek az apja micsoda, a jézsuiták mindenféle csecsebecsék- ket adtak nekik, képecskéket, gyűrtcskéket olvasókat, s midőn így kivették volna belőlük, hogy János atyja igen gazdag marha-kereskedő, a többiek pedig csak szegény emberek fia: a két jézsuita valamit szolt egymáshoz diácul, s azzal Jánost öltre kapták, fel a kocsi, s elvitték!

Az ő fia tehát a jézsuiták kezére került! Ez gyötörte éjjel-nappal, e miatt nem nyughatott, hanem ment és ment klastromról klastromra, kereste a fiát mindenütt; megfogta azoknak az atyáknak és anyáknak

az átká, kiknek gyermekeit ő elrablá, fejére szálla azoknak a szüzeknek a panasza, kiknek tiszta lelkét ő taposta bele a sáros fertőbe!

Ment és ment, saját lelkében érezvén százszorosan azokat a sebeket, melyeket ő számtalan szülőknél szívébe vágott. Ez alatt neje elbetegedett, elhalt. Egyedül állt a világban roppant vagyonával, melynek már épen semmi értéke se volt előtte, csak ment klastromról klastromra, városról városra, s kereste a fiát!

Ismét elmúlt már több mint tíz év, mikor valahogy híret vette, hogy fia Magyarországon, a turóci jézsuitáknál volna. Rögtön pénzzé tette mindenét s haza jött Torna városába az édes atyjáról maradt házba.

Istvánhoz menni nem mert, hanem egy keserves levelet írt neki, hogy őtet megverte a saját keze, saját bűne irtóztatón, jöjjön, könyörüljön rajta, legyen segítségére, hogy fiát azon kárhózatás helyből kiszabadítsa, stb.

István akkor épen városbíró volt, tekintélyes és tisztelt egyéniség ugy a városban, mint a vidéken, az ecclesiának fő-

kurátora, tiszteletes Szőnyi Nagy István uramnak igaz barátja, gyermekeinek szerető és gondos édes apja; tehetős, jómódu polgár, ki szívesen [sáfárkodott istentől vett javaiból mindenkor a közügy oltárára.

Midőn tehát János megjött s a keserves levelet hozzá intézte, István azt cselekedte, hogy egy darabka papírra felírta ezt: „Pál apostol zsidókhöz írt levele, 4-ik részének 9—12-ik versei“, s elküldte neki.

A nyomorult ember nagyot jajdult és aztán három napig nem szolt senkihez. Negyedik napon utra kelt és oda járt egy hétfő. Vajjon hol járt?

Mielőtt utra indult volt, előző este elment tiszteletes Szőnyi Nagy István uramhoz a lelkipásztorhoz, őszintén bevallá gonosz cselekedeteit, hogy ő megtagadta a Krisztust, ember-kalmár, lélek-kufár volt, sőt gyilkos is, István bátyja írva olvasta mindezeket, kérte a papot, hogy mutasson neki utat-módot, hogy saját háborgó lelkét megnyugtathassa, ő kész vagyona felében az ecclesiát tenni örökösévé, adjon tanácsot, miként hozhatná haza fiát a turóci jézsuitáktól!

(Folyt. köv.)

A gyűlés összes szónokai mindkét részről a legnagyobb tárgyilagossággal nyilatkoztak, s melegen pártolták a kiegyezkedés műveletét. Mire névszerinti szavazással a városi hetes bizottság javaslata fogadtatott el 23 szóval 9 ellenében. Azon közbirtokossági tagok, kik egyuttal a városi képviselőben is ülnek — mint érdekelt felek — szavazatukkal élni ezuttal nem kívántak.

Fel lesz tehát szólítva a reg. közbirtokosság arra, hogy a jogonkinti 85 firtos fenti ajánlatot saját képviselőjében tárgyalja esetleg hatáskörileg azt elfogadja s az ügyet végbefejezéshez juttassa.

A másik tárgyal felvételét Franyo Mihály és társai szőlőbirtokosok rendes kérése a város ellen, 104 ezer forint tőke s járulékaik iránt.

Bejelentetett, hogy a múlt gyűlés határozatához képest ezen ügy az alispánnak szokott uton bejelentetett, egyuttal a védekezéshez kellő adatok a város levéltárában kutatva lettek, de egyéb adat nem fedeztetett fel annál, mint az 1888. évi 107. sz. határozattal kiküldött jogi bizottság jelentése, mely épen az akkoriban folyamadott szőlős gazdák kérvénye tárgyában beadva lön. — H. D. képviselő előadása után, mely szerint a szönyegen levő kereset tévedésen alapul, minden jogi alapot nélkülöz, — elhatározott, miként a város részéről a védekezés megteendő, és a kir. törvényszék által kitűzött perfelvételi napon leendő megjelenésre a perbeli védekezésre Haviár Dani ügyvéd a városi és országos képviselő bizatott meg, a ki a megbízatást készséggel elfogadta.

A gyűlés esti 6 órakor oszlott szét.

Közbirtokossági képviselő.

Márt. 18-án, szombaton délutáni órákban tartott regale-közbirtokossági képviselő gyűlésében csak a legsürgősebb ügyek vétettek elő elintézés végett. Még a múlt ülés jegyzőkönyvének hitelesítése is a jövő ülésre lett elhalasztva, minthogy a megjelent képviselők száma oly mérvű volt, hogy épen csakis határozathozatalra volt képes.

A tavasz nyiltával mindennek előtt szükségessé vált a régi külső vásártérnek mikénti hasznosításáról való gondoskodás. — Elhatározott, hogy egyesek ajánlatai következtében, ezen túl ne legeltetésül, hanem nagyobb mérvű jövedelem szerzése okából eke alá adassék bérbe, még pedig 5 évre, a mikor t. i. a többi földeknek bérlete lejárand. A bérbevevő a képviselő engedélyével a földet körülárkolhatja, de aképen, hogy a hatóságilag kijelölendő utcák — a lakosság kényelme és a közrendészet kívánalmához képest — nyitva tartassanak. Egyéb feltételekül a többi földek iránti szerződéseken foglaltak ezen ügyletnél is fentartandók lesznek.

Hasonlag nyilvános árverésen kifognak adatni ugyanily időtartamra a cigányéri s egyéb gödrös helyek is bérbe, többek közt azon feltétellel, hogy a szerb tövisnek koronkinti iratása a kivevőnek kötelessége leendő.

A zombók-tanyai bérlő folyamadik, hogy miután az ott termelt ta-

karmányt helyben tartozik elfogyasztatni s az eként előkerülendő trágyát azon földre kihordatni köteles: engedjék meg neki, hogy miután az istálló terjedelmes volta miatt nagyobb számú marhát kellene tartania, s a földről lekerülendő takarmány szűk volta miatt máshonnan kellenék takarmányneműt oda hordatni, — ez okból takarmányát tetszése szerint fogyaszthassa más helyen, — ennek helyébe kötelezven magát arra, hogy évenként egy kis holdat másutt szerzendő trágyával fog megtrágyázni. Kérélmé azonban teljesíthetőnek nem találtatott azért, mert ottan számosabb marhának elegendő takarmány terem, s így évenként nagy tért trágyázhat meg.

Pénztárnok jelenti, hogy a „Sas“-vendéglőnél az új jégverem elkészült, s az 219 frtba került. A bérlő ennek folytán felhivatik, hogy előterjesztett s elfogadott ajánlatához képest az ezen 229 frt után eső 8%-tőli kamatot fél évenként előre a pénztárba fizetni kötelemének tartsa.

Ugyanez jelenté, hogy a cserépgyárnál máglyába rakott cserépkészlet, olvadás folytán földcsuszamláskor leroskadott, mely alkalommal 355 lapos és 64 fél cserép összezúzódott. Ezen elemi csapásból kifolyólag a tört cserép-mennyiség a létszámból leirandó lesz.

A körösöntuli vámház bérléte lejárván, azt a városi műkertész, mint a szomszédos „Népkert“ kezelője bérbe adatni kéri. — Miután e helyütt italt mérni nem lehet, az eddigi bérösszeghez képest, részére 100 frt fizetése mellett egy évre átadatik azon kötelezettséggel, hogy a térterület élősvénnyel vételessék körül, s a népkerti botrányos lejárvó általa befásíttassék és szépíttassék.

A „Farkas“-vendéglőnél levő szalatti esős időben lapos fedele miatt használhatlan lévén, a bérlő annak rendbehozását kéri. Elhatározott, hogy a kettős soru zsindelyezés helyett olajos papiros lemezzel vonassék be a tető.

Ezzel kapcsolatban bejelentetett, hogy minapában az ottani kémény, a tisztítás elmulasztása miatt kigyuladt, s a közel levő egyik gerenda megrongáltatott, melynek helyrehozása 8 frtba került. — Ezen összeg a bérlőn megvétetni rendeltetett, mert az ő hanyagsága miatt a pénztár kárt nem szenvedhet.

Bankó Pál az általa bérelt föld utáni tartozásáról időhaladékat kér a jövő termésig. Kérélmé nem teljesített, s a 153 frt 82 krnyi tartozásának pontos fizetésére utasított, megengedtetvén neki azonban, ezen összegnek kamattal leendő befizetése az új termésből azon feltétellel, ha ezen összeget külön kezesek által biztosítani kész.

Elnök előterjeszti, hogy Scheiner és társai cég, a cserépgyár melletti földeken tégláégető kemencét felállítani szándékozik, s e végből a jár.

főszbiróhoz engedélyért folyamadott. A fszbiró 1244/893. k. i. számú határozatával a szomszédok kihallgatását rendelvén el, f. é. márt. 23-ának délutáni 2 óráját a helyszínén leendő tárgyalásra kitűzte s arra a reg. közbirtokosságot is megidézte. — Az elnök megbízott, hogy ez ügyben a közbirtokosságot képviselje, s a dolog természetéből netán kifolyható kifogásait a tárgyalás alkalmával megtenni sziveskedjék.

A nyúlzug melletti nádkirakó mesgyéje szántás következtében nagyjából elenyésztetvén, annak helyrehozásával a multkori határozathoz képest — az elnökség s a pénztárnok megbízottak.

A nagyobb számban benyújtott átírási kérvények elintézése a jövő gyűlésre halasztatott el.

A kolera ellen.

A magyar királyi belügyminiszter körrendeletet intézett valamennyi vármegyei törvényhatóságához a kolera elleni óvintézkedések tárgyában. Közöljük belőle a következőket:

Minthogy a hazánkban ez időszert teljesen megszünt cholera azon körülmény folytán, hogy Oroszországban még mindig nem szűnt meg teljesen, nálunk is megújulhat, kitörésének meg akadályozására s terjedésének mentől szűkebb határok közé szoríthatása okáért, de az ország közegészségügyének általános javítása végett is szükségesnek tartom a következőket elrendelni.

1., Mindenek felett a legerélyesebben intézkedjék a vármegye közönsége, hogy a köztisztaság előmozdittassék és folytonosan fenntartassék. Névszerint pedig ügyeljen arra, hogy az utcák, lakások, udvarok, a köz-helyek tiszták legyenek, városokban az árnyékszék és pöczegödrök kora tavasszal kitisztíttassanak, s a városok szemégtödreinek tartalma hetenkint kihordassék. Falukon a trágya utcára és nyilvános helyekre le ne rakassék s az udvarokon a kutaktól lehetőleg távol elhelyeztessék.

Miután falukon a kutakhoz itatásra járó marha annak környékét sárrá tapossa, ennek megakadályozására a kutak közvetlen környéke, a hol arra való kavics van, kikavicsolandó, a hol pedig kavics nincs, kövel vagy téglával kiburkolandó.

A községeket át futó utak sánczai kitisztítandók s ezek vizeinek állandó lefolyása biztosítandó.

A nyilvános helyeken, mint községházak, iskolák, vendéglők, kávéházak, korcsmák, vasúti indóházak és hajó állomások árnyékei éker figyelemmel kísérendők, kiválsóan tisztán tartandók és a legolcsóbb s aránylag igen jó fertőtlenítő szerrel, a mésztejjel (1 kiló oltatlan mészhez apródonként 4 kiló vizet adva s így a meszet megoldva, sűrű mésztejet kapunk,) rendszeren fertőtleníttendők.

A köztisztaságnak egyik igen nagy hátránya az, hogy falukon nincs árnyék-szék s a nép még ott sem érzi annak szükségét, a hol anyagi körülményei ilyenek felállítását minden nehézség nélkül megengedik. Ez okból elrendelem, hogy azon vidékeken a hol egyszerűbb árnyékszék felállítására

kellő eszközök megvannak, ott az árnyékszék felállítására a lakosságot bírság terhe alatt kötelezzék, a hol pedig a nép szegénységénél fogva ez egyelőre ki nem vihető, legalább minden ház udvarának legyen e célra saját külön gödre, hogy a szükség esetén a fertőtleníteni való együtt legyen.

2., Hogy a lakások levegője tisztán tartassék már most intézkedjék, hogy falukon minden ablak nyitható legyen, minden lakás belül tavasszal kimeszeltessék s következetes erővel igyekezzék a lakások általános javítására.

3., Kiváló gondját képezze a hatóságnak az egészséges tiszta ivóviz. Városokban a kútak belegyének fedve, faluban pedig minden kút, yaskereszt-pánttal ellátott vederrel birjon, hogy senki saját edényét sem a kútba sem a vederbe be ne mártassa. Nyílt kútak közelében a mosás szigorúan eltiltandó. A hol patakok vizét használja a lakosság ivásra vagy főzésre, ott az udvarok vizének és trágyalének a patakokba való bocsátása meg nem engedhető. Hol lassabban folyó, vagy éppen álló nagyobb tavak vizét használják italul, ott nagyobb számú községi kútak ásását rendelje a vármegye közönsége haladék nélkül, hogy mire a melegebb évszak bekövetkezik a szárazság beálltával veszélyessé válható álló vizek nélkülözhetők legyenek, mert bármennyire rossznak tartsa is a nép i. y helyütt a kútak vizét, mégis tisztább az, mint a különben használni szokott álló víz, a melyben a legkülönbözőbb szerves anyagok rothadnak.

Mocsaras vidékeken, hol a víz köznevelésül rossz, valamint ott, hol nagyobb folyók vizét használják italul, a víznek használat előtti felfőzése és kihűtése valamint szűrése ajánlandó. Egyszerű szűrő készülékül dupla fenekű uj hordó ajánlandó, melynek felső feneké át van lyukasztva s mely e felett tiszta kavics homok és faszén réteggel van megtöltve. Csak hogy az ilyen szűrők rendkívül tisztán tartandók és a vízszűrésére szolgáló kavics, homok és faszén gyakran kimosandó és kicserélendő.

Nagyobb városok figyelmét újabb szűrő készülékekre külön fogom felhívni.

4., A piaci rendőrség fokozottabb erővel gyakorlandó úgy az ételmi cikkek előállításával vagy elárúsításával foglalkozó üzletek felügyelete is.

5., A vendéglők, kávéházak és kocszmák zárójának meghatározása iránt a viszonyoknak megfelelőleg intézkedjék.

6., Éber figyelem tárgyát képezzék a vágóhidak és mészárszékek, hogy azok mindig tiszták legyenek.

Vágó hidakon a hús lemosására folyó vizet használni tilos, s ezért a hol a vágóhidnál kút még nem volna, ilyenek ásátasa azonnal elrendelendő.

7., Városokban, de kisebb községekben is, hol ipart űznek, a műhelyek rendszerint nem felelnek meg a közegészség feltételeinek. Ezeket havonként egyszer vizsgálta meg s a talált rendtelenségek elhárítása tárgyában a legszigorúbban intézkedjék.

8., Rendkívüli fontossággal bír a rongytelepek gondos felügyelete. Ezek nyilván tartandók és folytonosan ellenőrzendők.

9., Intézkedjék a vármegye közönsége, hogy minden nagyobb, 1000 lakoson felüli községben álltassék illetve béreltessék al-

kalmás helyiség az elkülöníthető betegek elhelyezésére, kisebb községekben pedig legyen e célra alkalmaz ház kijelölve, a melyben ez illető otthon nem ápolható betegeket elhelyezni lehessen és gondoskodjék arról is, hogy e helyiségekben a kellő felszerelés is szükséges ápolási személyzet szükség esetén rögtön meg legyen.

Előfizetési felhívás.

Az első évtized lejárván, áprilisi negyed elején új előfizetést nyitunk lapunkra, felkerjük mindazon t. előfizetőinket, kiknek előfizetése a mai számmal lejárt, azt mielőbb megújítani sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

Azon t. előfizetőinket pedig, kik előfizetési pénzzel hátralékban vannak, hátralékaik beállítására s előfizetéseik szives megújítására kérjük.

Tisztelettel:

A „SZARVAS és VIDÉKE“
KIADÓHIVATALA.

A „SZARVAS és VIDÉKE“ előfizetési ára:

Egész évre . . . 5 frt — kr.

Fél évre 2 frt 50 kr.

Negyed évre . . 1 frt 25 kr.

A kiadóhivatal.

M i u j s á g ?

— **Rendkívüli közgyűlés a vármegyén.** A vármegyének április hó 8-ikán újlag rendkívüli közgyűlése lesz, melynek összehívását a szarvas-mező-hegyesi vasútra megszavazott 400,000 forintnak, mely pénztintézetből leendő kölcsön felvétele teszi szükségessé. Ugyancsak ezen a rendkívüli közgyűlésen — mint halljuk — tárgyalás alá kerülnek az egyházpólitikai reformra vonatkozó társtörvény-hatósági megkeresések is; ezenkívül lesz még néhány, többnyire egyes községek belügyeire vonatkozó tárgy is. A meghívó e hó végén fog szétküldetni. A közgyűlést megelőző állandó választmányi ülés április 6-án tartatik meg.

— **Hymen.** Tóth Ágnes Urhölgyet, néh. Tóth Antal volt szentandrászi r. kath. kántortanító leányát, f. hó 19-én, eljegyezte Wittmann József m. kir. postamester Török-Sz.-Miklóson.

— **Azok a vizsgai elnökök.** (Válassz Klenk József úrnak.) Eddig csak azt vettem rossz néven Klenk úrtól, hogy a „közügy érdekében“ oly dologra vállalkozott, amihez abszolút nem ért. Csütörtöki megnyilatkozása azonban nyilván mutatja, hogy az öreg úr — nagy dícsérvő is. Mi szarvasi lakosok, fájdalom nagyon is élénken emlékezünk a Klenk úr bírói viselt dolgaira, még sokkal inkább ama szomorú emlékü szereplésére, mely sötét betűkkel van feljegyezve szarvasi ev. egyházunk történetében, s talán ép innen van, hogy a mi szemünkben nem köríti alakját oly érdemek dícsénye, melyekkel magát fellemlégetett szerénységgel

megkoszorúzni kegyes volt. De — fogadjuk el, hogy csakugyan van jelentős része a szarvas-mezőtúri vasút kiépítésében (!) az utcavilágítás s kövezet-kérdés megoldásában, (sajnos, a közfelfogás nálunk olyan, hogy a vármegyei községi képviselőben s presbyteriumban is még mindig szükség van Klek-féle individuumokra!) mindezek — kérdheted jogosan, jámbor olvasó — miféle közösségben állanak a vizsgálónöki tisztséggel? Bár nem vagyok föltétlenül egy véleményen azokkal, kik azt tartják, hogy községi bírák uraimék rendszeren a notárius fejével gondolkoznak, de a „Szarvas“-ban megjelent válasz elolvasása után hajlandó vagyok azt hinni, miszerint a községi adminisztráció fejének sok helyen csak annyi köze van a műveltséghez, hogy az eléje tett fogalmazvány alá ékesen odakanyarintja az „s. k.“-t. Lám, bírói hivatalban (ne feszegessük a multat!) még Klenk úr is megállta a helyét, most megmutatta, hogy korához s az ügyszöz nem illő durvasággal hírlapi kirohanásokra is képes, (itt se keresem, ki volt az iródiákja?) de — engedelmet kérek! aki mint vizsgáló elnök akar „áldozatot hozni“ a közügynek, attól első sorban megkövetelhető, hogy a népiskolai elemi ismeretekon kívül itélkezésében kellő önállósággal birjon, s a magyar nyelvvel legalább is ne álljon annyira hadi lábba, mint a t. vizsgai elnök urak legtöbbje. S e tekintetben tulajdonképen ott rejlik a hiba, hogy az iskolások megalakításánál nem engednek tért az intelligensebb elemnek. Ha az isk. szék tagok között megfelelő számban lenne képviselve a tanári és tanítói kar s hivatalnoki-osztály, az esetben nem volna nehéz oly egyénekre ruházni a vizsgáló elnök bizalmi tisztségét, kiknek észrevételei s megjegyzéseiből tanító és tanítványok egyaránt okalhatnának. Ez oly fontos kérdés, amelyről érdemes a szoknyára vonatkozó drasztikus ötletek kizárásával is komolyan gondolkozni. Szarvason, 1893. márc. 24. *Egy szülő.*

— **Mulatságok.** A mezőberényi hölgyek 1892. évi április hó 3-án M.-Berényben a „Magyar Király“ szálloda termében jótékony célú zártkörű tanmulatságot rendeznek. Rendezőség: Horváth Jánosné, b. elnöknő. Szenes Gábor, b. jegyző. Berthóty Károly, b. pénztáros. Szírotka Elek, b. al-elnök. Berthóty Luiza, Buday Anna, Feuer Jenni, Horváth Margit, Hoffer Irma, Hoffer Olga, Morsuba Hermína, Piltz Ida, Stein Ida, Valsey Teréz, rendezők. Kezdeté 8 és 1/2 órakor. Belépti díj: személyenként 1 frt, családjegy 3 frt. — Az ujonnan alakult „szarvasi iparos ifjusági önképző-kör“ tagjai 1893. évi ápril 3-án a „Bárány“ vendéglő nagytermében az „Iparos ifjusági önképző-kör“ pénztára javára táncvigalmat rendeznek. Rendezőség: Golián Soma elnök. Schlosser János pénztárnok. Osztrólucki János jegyző. Csernák István al-elnök. Blaskó András, Bobvos Mihály, Bolus János, Frankó József, Freska János, Freska Pál, Hegedűs Ferenc, Kozsuch János, Meljan János, Ribárszky János, Römer János, Szalai Pál, Zsigmondi György biz. tagok. Belépti-díj: Személyjegy 80 kr. Családjegy 1 frt 60 kr. Kezdeté 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hírlapilag nyugtáztatnak. — A „békés-szent-andrási isr. nőegylet“ saját pénztára javára a népkör helyiségében folyó évi

április hó 9-ikén tombolával egybekötött zárt-körü tánczestélyt rendez. Belépti-díj: személyenként 1 frt; családjegy 3 frt. Kezdeté 8 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hírlapilag nyugtáztatnak.

— **A nagyheti szertartások** és husvétünnepék isteni tisztelete a szarvasi róm. kath. plébánia templomban a következő sorrendben fog megtartatni. *Virdg vasárnap:* 10 órakor pálma-szentelés, körmenet, ünnepélyes nagy mise, mely alatt a passió fog énekeltetni. *Nagy Szerdán:* délután 3 órakor Jeremiás próféta siralmainak éneklése. *Nagy Csütörtökön* 9 órakor énekes sz. mise, mely alatt a hívek az Úr asztalához járulnak. Délután 3 órakor Jeremiás próféta siralmainak éneklése. *Nagy Pénteken:* 10 órakor kezdődnek a szertartások: előszentelt mise, passió éneklése, improperiák, sz. kereszt leföldése, az oltári szentség elhelyeztetik a sz. sírba, hol esti 6 óráig marad kitéve. Délután 3 órakor sz. beszéd, tartja: Szirmai L. Árpád. Utána Jeremiás próféta siralmainak éneklése. *Nagy Szombaton:* reggel 8 órakor tűz-szentelés, keresztviz-szentelés, utána nagy mise. Esti 6 órakor ünnepélyes feltámadás. *Husvét vasárnap:* 10 órakor ünnepélyes sz. mise, utána sz. beszéd, tartja: Szirmai L. Árpád. Délután 3 órakor ünnepélyes veespernye. *Husvét hétfőn:* mint vasárnap, a sz. beszédet tartja: Szemethy Géza. Szarvas, 1893. márczius 24-én Plébánia-Hivatal.

— **Alakuló-gyűlés.** Azon mozgalom, mely a közelmúltban tanítóink között megindult volt a tanító-egyesület alakítása iránt, mai napon megvalósul, délután 4 órakor a Csernák-féle iskolában lesz az alakuló-gyűlés. A mozgalom megindulásakor támasztott érdeklődés után ítélve hisszük, hogy a gyűlésen tanítóink teljes számmal fognak megjelenni.

— **Gyufaoldatott ivott.** Öcsödön a múlt héten Vértelen Bálintnak Sára nevű 17 éves leánya gyufaoldattal megmérgezte magát s néhány napi szenvedés után meghalt. Anyja rég elkalt, apja pedig nem gondolt vele; serdült kora óta szolgálásban volt, a télen pedig többnyire betegeskedett s az e miatti elkeseredés hajtotta a végzetes cselekedetre.

— **A gyomai műkedvelő zenekar** husvét másodnapján a város háza nagytermében a Casinó építkezése javára hangversenyt rendez, következő műsorról: 1. Erzsébet-palotás, Pecsényánszkytól, előadja a zenekar. 2. Magyar Rhapsodia, Székely Imétől, zongorán játsza Dr. Vöröss Józsefné úrnő. 3. Portici néma nyitánya Aubertől, előadja a zenekar. 4. Szép Ilonka, melódráma, szövegét írta Vörösmarty, zenéjét Erney J. Szilágyi Juliska zongora-kísérettel mellett előadja Jarmy Irén. 5. Jux polka, Storchtól, kakukk, pitypalatty- és tamburin- kísérettel előadja a zenekar. 6. Szent nyomok a segesvári csatásikon, Várady Antaltól, szavalja Kálmán Gyula. 7. A tavasz érkezése, daljáték, szövegét írta Várady Antal, zenéjét Erney J. Marosi Anguszta zongora-kísérete mellett előadják a nőgyuleti iskola leány-növendökei. 8. Fehér gulya... Balogh István szövegére zenéjét szerző Illésy Gyula, andalgóval és frissel. Előadja a zenekar.

— **József napja.** Kontur József, kir. jbirót névnapja alkalmából ovációban

részesítette a jbiróság hivatalnoki kara. Török Károly aljbiró vezette a tisztelgő hivatali személyzetet, ugyanó lendületes szép beszédben üdvözölte tisztársai nevében az általan tisztelt hivatali főnököt, ki meghattottan fejezte ki köszönetét a tisztelgők előtt.

— **Konfirmáció.** A tótajku ág. ev. vallásu növendékek konfirmációs oktatása Nt. Sárkány János lelkész, ér. esperes vezetése mellett a múlt héten megkezdett. Az idén több mint 400 új növendék fog részesülni a konf. oktatásban. A magyar ajku növendékek tanítását Nt. Lányi Gusztáv lelkész tanár husvét után fogja megkezdeni.

— **Eladó Csabacsüd.** A Br. Königswarder Mór csabacsüdi birtokára vonatkozó eladási feltételeket közelebbről közölte az uradalom igazgatója Salac Ferenc konzorciumi elnökkel, kinek holnap, azaz hétfőtől (márc. 27-től) kezdve a vétel módzataira nézve az aláíratkozott érdeklődők tájékozást nyerhetnek.

— **A békésszentandrású izr. Nőegylet** jövő hó 9-én tartandó tombolaestélyére az érdeklődő közönség tagjaitól tombolatárgyakat köszönettel fogad és nyilvánosan nyugtáz az Elnökség.

— **A káplár úr szerelme.** Erdős szerelme levelet küldött hozzánk lapunk egyik barátja, melyet „káplár úr Hammes” intezett Arad várából szive bálványához, a Szarvason maradt Mariska kisasszonyhoz. Épedő szívek épülésére szó és betű szerint közöljük a szerelmes hadi önelengéseit, amint következik:

„Feszdung Arad an 23 Szeptemper 1891 Szeredet Kedves Mariska Kisasszony! Ezen Eszerpotsanatot kerem hogy olyan sokáig nem irtam mert azt ugyis duthatjak hogy Manoperen érültem hogyha egy óra vagy 1 perz pihéné ütve volt az duthayga és Mariska hogy írok ha csak egy kiss üttem van, nehgye hogy dalán elfelcitetem Mariskát O nem, — Szeretet Kedves Mariska elégyem faszaz nekem hogy elgeletet ygenem Szarvasrol éjel napal mintik kontoltoszok édes Mariska mitesinal akarnere lepeg akarnere megyek akar mitolgoszok mintig kontoltoszom Mariskát Latom et meg ceer vagy nem de ha egy kiss jo Lelkelagik pénc akkor meg fokja tartani a szavát a mit ikirt. — nédeves Mariska etyep ujsakat nem írhatok min hegy ekessegegyagyok mit etes Mariekanak es kivanyag — etes Mariska jejen Aradaminél hamarep nem fokja megpani lefing tovan amit egymanak ikirting es ugg dartsameg a szava-t; etygep ujsakat nem írhatok mint hogy két paka meghal ezére a vapokpan es meghozzat éve ezecakadona a kinég haza kellett volhameni — disztelém éjdes minjajajuka Tetves Mariska írjon minél hamarep mert on mar altig varom azt az ütöt hogy hallanám hogy Mariska hogyvan es mit ír es ekezsekes e meg es mit kántol hogy nem feleltgezet el e rullam — sejtés Mariska — ara kerem hogy leygon olyan szives és káltje el az en Ruhamad minél hamarep tsak lehet lekalap vasarna pra es hacsaklehe jéjén Mariska isel még ezer kerem neh kondolkoszon sokaik ha Mariska nem tjehet lekészelepi algalo mal írjameg de a ruha lekalap 26 dotik an vagy pisztos 27 én it letjen Isten velte Sep Mariskam Maradog Disztelét Ha nemesz Henrik Caplar az en Adreszom Hammesz Henrik Caplar urnág 33 gyalog Ezred 1 század A Varban Aradon potsanatot kerrek hogy igy észe van firgalva majt maskor szepen fogok írni mor es nagyon ripsz ropz ment distelém a ketves Mamajat Lajos Janipotsi és Neit nálla adhata“

— **Tűz Öcsödön.** Murányi Sándor háza a múlt hét egyik éjjelen ismeretlen okból kigyuladt s teljesen leégett. Nem volt biztosítva.

— **Tisztelettel figyelmeztetjük** az ipartelepeket és a t. c. gazdaközönséget a Magyar Ált. Köszénbánya Részv. társ. hirdetésére és a vállalatnak kitűnő szentermelvényére, mely mindentűti a legnagyobb kedveltségnek örvend.

— **Köhögés, rekedtség és nyálkásodásnál** melegen ajánljuk t. olvasóink figyelmébe Egger díjjutalmazott mellpasztilláit. Kaphatók eredeti dobozokban 25 és 50 krért minden gyógyszerárban, valamint Egger A. fia gyógyszerkülönlegességi gyárában Bécs Nussdorf.

— **Henneberg G.** (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben privátmegrendelőknek közvetlenül szállít: fekete fehér és színes selyemszöveteket méterenként 45 krtól 11 frt 65 krig phstabér és vámmentesen, sima, csikos kockázott és mintázottakat, damasztot stb. mintegy 2-10 különböző minőség és 2000 különböző szín s árnyalatban). Minták postafordulóval küldetnek, Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros helyeg ragasztandó.

Március 15.

— Megkészt vidéki tudósítások. —

Öcsödön március 15-ét több körben hazafias érzéssel ünnepelték meg. Legünnepélyesebb alakot öltött ez alkalommal a „Népkör”, melynek tagjai a kör fennállásának 25 éves múltját jubilálták. 200-an vettek részt a társas vacsorából, melyet a kör elnöke, Molnár Mihály ügyvéd nagy hatással, kettős alkaloi beszéde előzött meg. A „Polgári körben” szerény, de szívből-lelkben vidám, emelkedett ünnepély volt. A társas vacsorán mintegy 30-an vettek részt. Tervszerű program nem állapított meg, a hazafias irányzatú összejövetel jelentőségét Tóth Imre fejtegette, majd Pápai Mihály a kör elnökéért, mint öcsöd közönség iskolának, a nemzeti szellem vereménves kerjenek lelkes, buzgó munkássárr emelt poharat, míg Kiss János ügyvéd hazánk nagy fia, Kossuth Lajos életéért lelkesült, lelkesített igazságtól áthatott beszédével.

Kondoroson, mint rendesen ugy az idén is megünnepelték márc. 15-ikét 70-80 körül volt a száma azon polgároknak, kik a csarda nagytermében társas vacsorára egybegyűltek, hol Dércy Ferenc, a közönség szeretett birája ünnepélyes szavakkal nyitotta meg az estét: „Imádkozzuk el a szöveget!” — ez volt magya komoly megnyitó beszédének. Az est nagyon jól sikerült, az ünnep méltósága nem lett szem elől tévesztve. Többen szólottak hazafias lelkesedést keltőn. De a szónoklás azt követeli, hogy koccintsunk, s így azután a felliternek hamar vége lesz. Ezt látta közönségünk nemes szívű birája és minden polgár számára rendelt még egy fél liter bort, de nem a közönség kontójára — mint Göre Gábor bíró ur. — Igy csak fokozódott a lelkesedés. Áldották is, éltették is a jó indulatú öreg urat, ki a falu népének igaz lelki barátja. Az estélyen Pepi zenekara nótázta el a dicső múlt időket.

Irodalom.

Nincsen hirlap, mely harmadik évfolyamában oly eredményeket tudna felmutatni s olyan multra tudna visszatekinteni, mint a Magyar Hirlap. Helyesnek, jónak bizonyult a Magyar Hirlap-nak az az elve, hogy a magyar közéletnek pártatlan munkása, a magyar közönség érdekeinek fardhatatlan harczosa akar lenni. A magyar közélet minden terén csak diadaloikat aratott, diadaloikat a magyar közönség közreműködésével és elismerése mellett. A hírhedt felségfolyamodvány a Magyar Hirlapban jelent meg először, a Magyar Hirlap rántotta le a leplet e nemzetellenes üzelmekről és ezzel hatalmasan előrevitte a magyarosodás ügyét. A Magyar Hirlapé első sorban az érdem, hogy Magyarország fővárosában többé német színház nem lehet. A Magyar Hirlap küzdött első sorban és teljes erővel a Szapáry Gyula gróf nemzetromboló politikája ellen és a Magyar Hirlap volt az első, amely tudtára adta az országnak a Szapáry kormány bukását. Minden liberalis mozgalomnak támogatója, harczosa, minden antiliberalis törekvésnek ellensége a Magyar Hirlap. E szabadelvű irány harczosaként tört lándzsát a szűk viszonyok közt élő tanárok és tanítók, az elnyomott vasuti hivatalnokok, az érdekeikben sértett kereskedők és iparosok mellett, figyelemmel kísérve a főváros és az ország minden rangú és foglalkozásu polgárának érdekét is. A Magyar Hirlap figyelmét nem kerüli el semmi. S éppen ezért nincsen esemény akár a fővárosban, akár az országban, akár a külföldön, ahol kiváló levelezőik vannak, amelyről a Magyar Hirlap olvasói első sorban és leggyorsabban ne értesülnének. A Magyar Hirlap még e hónapban megkezdi Bródy Sándornak, a kitünő magyar regényírónak, egy hosszabb, érdekfeszítő elbeszélését. Husvétra, április másodikára a rendes ünnepi mellékleteken túl rendkívüli husvéti meglepetésben, irodalmi értékű ajándékban

részesülnek a Magyar Hirlap előfizetői, úgy a régiak, mint azok, akik április elsejével fizetnek elő, habár csak egy hónapra is. A Magyar Hirlapnak, a legfüggetlenebb, leg-tartalmasabb, legterjedelmesebb és legolcsóbb magyar lapnak előfizetési ára: egy óra 1 frt 20 kr, negyedévre 3 frt 50 kr, félévre 7 frt, egész évre 14 frt. A Magyar Hirlap szerkesztősége és kiadóhivatala a József-körút 47. szám alatt levő palotában van.

Szerkesztői üzenetek.

TUDOMÁSUL. Lapunk tartalmának érdekes és változatos tétele végett úgy helyben, mint vidéken rendes tudósítók vannak. Szívesen fogadjunk olvasóinktól is közérdekű híreket megjegyzésén azonban, hogy önként érthető okokból csak is névaláírással érkező közleményekre reflektálhatunk. Mindennemű kéziratok egyenesen a Szerkesztőséghez intézendők. Névtelenül s a könyvnyomdába küldött dolgokat nem vesszük figyelembe.

K. J. (Eltévedt Levél) Sokan és érdekesebben feldolgozták már ezt a tárgyat. Nincs benne eleven ség és szellem — nem közölhetjük.

Felelős szerkesztő: **Varga József.**

Kiadó-tulajdonos: **Sámuel A.**

HIRDETÉSEK.

BORJU GYOMROT

vesz legmagasabb

áron

Leopold Samel

Teplitz, Csehország.

ÜZLET-ÁTHELYEZÉS!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy 15 év óta Wolfmann Mina cég alatt fennálló

NŐI KALAPOK,

pipere-, diszmű és cipő-

raktáramat

Boros Pál ur Belicay-uton lévő házába helyeztem át.

Midőn a n. é. közönség kegyes pártolását továbbra is kérem, maradok

kiváló tisztelettel

WOLFMANN MINA.

A Horgony-Pain-Expeller.

Ezen rég jönnek bizonyult be-dörzsölés, csusz, köszvény, hátfájdalmak és meghűlések ellen a világ minden részén el van terjedve és kitünő hatása által

— a legjobb —

házszer hírnevét elnyerte. A valódi Horgony-Pain-Expeller majdnem minden gyógyszerárban kapható 40 kros, 70 kros és 1 frt. 20 kr üvegekben és így a legolcsóbb

házi szer.

Szagtalan és nyomban száradó

10 méterre
1 kgr.
1 frt 50 kr.

Minden előbeni szint betakar.

Christoph Ferenc SZOBAPALLÓ-FÉNYLAKK

Lehetővé teszi, hogy a szobák a mázolás alatt i használtassanak, mivel a kellemetlen szag és a lassú, ragadozó száradás, mely az olajfestékek és az olajlakkok sajátja, elkerültek. Ezzel a használatával olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolást. A palló nedves tárgyat feltörülhető, anélkül, hogy elvesztené fényét. Meg kell különböztetni:

színezett szobapalló-fénylakk,

sárgásbarnát és mahagonibarnát, mely akár csak az olaj festék fűdi be a pallót s egyuttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmazható régi vagy új pallóra. Teljesen betűd minden foltot, korábbi mázolást stb; van azután

tiszta fénylakk (színezetlen)

új pallókra és parketre, mely csupán fényt ad. Különösen parketre a olajfestékekkel már bamázolt egészen új pallókra való. Csak fényt ad, annál fogva nem fűdi el a famustrát.

Postacsomag, körülbelül 35 négyzet méter, (két középnyagú szobára való) 5 frt. 90 kr., vagy 9¹/₂ márká.

A közvetlen megrendelések minden városban, ahol raktárak vannak, ide küldendők. Mintamázolások és prospektusok ingyen és bérmentve kitérnek. A bevásárlásnál tessék jól vigyázni a cégre s a gyári jegyre, mivel ezt a több mint 1850 éve létező gyármatányt sokféle utánozzák és hamisítják, s sokkal rosszabb, s gyakran a ednek meg nem felöltő műanyag- u hozzák forgalomba.

Christoph Ferenc,

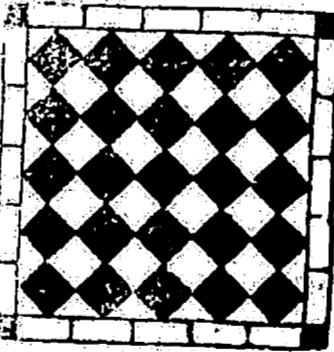
A valódi szobapalló-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója,
Prága, K. Berlin.

Kapható Szarvason:

Réthy Sándornál.

Ház-eladás.

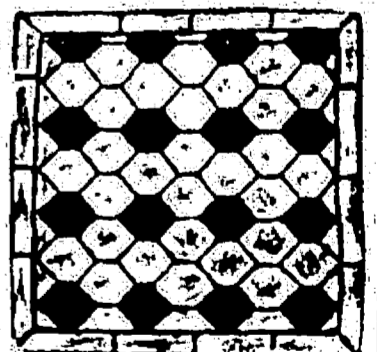
A nagytemplom-utczában lévő Brengartner-féle ház szabad kézből eladó, a venni szándékozó jelentkezhet
Korpos Gyalay Adél úrnőnél.

WALLA JÓZSEF

czementáru-gyára, építési anyagok raktára

Budapest, VII., Rottenbiller-u. 13.

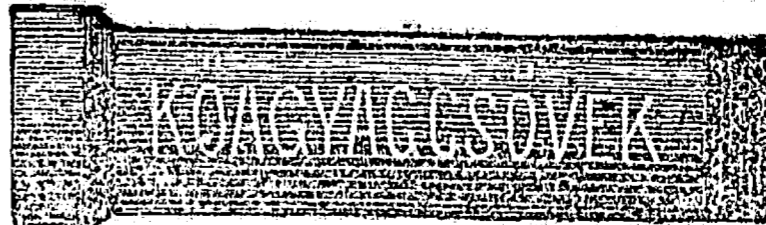
Vállalkozik:

GRANIT-TERAZZO,
BETONIROZÁSOK,
CSATORNÁZÁSOK,
SZÖKŐKUTAK,
CZEMENT-LAPOK és
MOZAIKLAPOKKAL
KÖVEZÉSEK
elkészítésére stb.

Raktárt tart:

KERAMIT-LAPOK
KELHEIM-LAPOK
METTLACHI LAPOK,
TERRACOTTA-ARUK,
KŐFEDÉLPÉP,
TŰZÁLLÓ TÉGLAK,
KÉMÉNY-RAKVÁ-
NYOKBÓL stb.

Gyári raktára a gatonaul Portlandi cement és vízhatlan mész-gyárnak.

Gyári raktára a gatonaul Portlandi cement és vízhatlan mész-gyárnak.

PSEPHOFER J.-FÉLE

gyógyszertár

Bécsben I. ker. Singerstrasse 15 sz. a „zum goldenen Reichsapfel“

Vértisztító labdacok, ez előtt általános labdacok neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő háziszerből készlet ne volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacok háziszerül ajánlatnak és ajáltattak minden oly bajoknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epe-zavarok, májbajok, kólika, vértólulások, aranyör, béltétlenség s hasonló betegségeknél. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajoknál is: így sápkór-nál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacok oly könnyen hatnak, hogy a legcsekélyebb fájdalmakat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálairat, melyet e labdacok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségeik után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat említünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, aki ezen labdacokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, hogy azokat tovább fogja ajánlani.

Schlierback, 1888. okt. 22.

Tekintetes ur!

Alulirt kéri, hogy felette hasznos és kitűnő vértisztító labdacsaiból ismét 4 csomagot küldeni sziveskedjék.

NEIREITER IGNÁCZ, orvos.

Hrashe, Flödnik mellett, 1887. szept. 12.

Tekintetes ur!

Isten akarata volt, hogy az Ön labdacsaí kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom: Én gyermekágyban meghültem olyanyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék ha az Ön csodálatraméltó labdacsaí engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacok engem is tökéletesen kifognak gyógyítani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak.

KNIFICZ TERÉZ.

Bécs-Ujhely 1887. nov. 9

Mélyen tisztelt ur!

A legforróbb köszönetemet mondom ezennel Önnék 60 éves nagynéném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vizkórságban, már életét is megunta, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az Ön kitűnő vértisztító labdacsaiból s azoknak általános használata folytán tökéletesen kigyógyult

Legfőbb tisztelettel, Weinczettel Josefa.

Eichengraberamt. Gföhl mellett, 1889 márc. 27.

Tekintetes ur!

Alulírott ismételen kéri 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitűnő labdacsaiból, El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdacok értéke felett s azok a hol csak alkalmam nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálairatom tetszésszerű használására önt ezennel felhatalmazom.

Teljes tisztelettel

HAHN IGNÁCZ.

Gotschdorf. Kolbach mellett, Szilézia 1888. okt. 8

T. ur

Felkérem, miszerint az ön vértisztító labdacsaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az ön csodálatos labdacsaínak köszönhetem, hogy egy gyomorbajtól, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacok nálam sohasem fognak kifogni, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem vagyok tisztelettel

ZWICKL ANNA.

Ezen vértisztító labdacok csakis a Pserhofer J.-féle, az „arany birodalmi almához“ címzett gyógyszer-tárban, Bécsben I. Singerstrasse 15 sz. a. készítettnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag melyben 6 doboz tartalmazzatik 1 frt 5 krba kerül; bérmentetlen utánvételi küldésnél 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az összeg előbbeni beküldésénél (mi legjobban postautalványon eszközöltetik) bérmentes küldéssel együtt: egy csomag

1 frt 25 kr, 2 csomag 2 frt 30 krt, 3 csomag 3 frt 35 kr, 4 csomag 4 frt 40 kr, 5 csomag 5 frt 20 kr és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül.

NB. Nagy elterjedettségük következtében ezen labdacok a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánóztatnak; ennek következtében kéretik **csakis** Pserhofer J.-féle vértisztító labdacokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utasítása a Pserhofer J. névaláírással fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos hatása legjobb szer, minden köszvényes és csuszos bajok, u. m. gerinc-agy bántalom, tagszagatás, ischias, migraine, ideges foglajás, főfájás, fülszagatás stb. stb. ellen. 1 frt 20 kr.

Tannochinin hajkenőcs Pserhofer J.-től. Évek hosszú sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállított nagy szelencével 2 frt.

Általános tapasz Steudel tanártól. Ütés és szurás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkukac, sebes- vagy gyuladt-mell vagy más ily bajoknál, mint kitűnő szer lón kipróbálva. 1 tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Fagybalzsam Pserhofer J.-től. Sok év óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsöggel 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Utifüvedv, egy általánosan elismert kitűnő háziszér, hurut rekedtség, görcsös köhögés stb ellen. 1 üvegecske ára 50 kr, 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Élet-esszencia (prágai csöppek) megrontott gyomor, rossz emésztés és mindennemű altesti bajok ellen kitűnő háziszér. 1 üvegecsével 22 kr, 12 üveg 2 frt.

Általános tisztító-só Bulrich A. W.-től. Kitűnő háziszér a rossz emésztés minden következményei, u. m. főfájás, szédülés, gyomorgörcs, gyomorhév, aranyér, dugulás stb ellen. 1 csomag ára 1 frt.

Angol csodabalsam, 1 üveg 50 kr, egy kis üveg 12 krajcár.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszünteti a lábizzadás s azáltal képződő kellemetlen szagot, épen tartja a lábbelit és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva-balsam, kitűnő szer golyva ellen. 1 üveg 40 kr, bérmentes küldéssel 65 kr.

Helső vagy egészség-só kitűnő gyógyszer, gyomorhurut és minden rendetlen emésztésből származó bajoknál. 1 csomag 1 frt.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az osztrák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak, és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszereltetnek. — Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzüsszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvétellel küldetnek. Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek.

A fenti különlegességek kaphatók TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész

urnál Budapesten, Király-utca 22-dik szám.

Minden kiáltitáson legmagasabb kitüntetésekert nyert

GRÓF

ESZTERHÁZY COGNAC

mely tiszta borból készül és ezért a közönség legkedveltebb itala,

MINDENÜTT KAPHATÓ

30—6

Központi-iroda: Budapesten külső váczi-ut 23.

Máriaczei Gyomorcsépek

nagyszorban hatnak gyomor bajknál, nélkülözhetetlen és általánosan ismert és házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bizós lehellet, felfújtság, savanyu felbőgös, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkakiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, székülés.

Hatfőtös gyógyszernek bizonyult féjfájásnál, a menyinyiben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, gillszítást, májbajok és hámorrhoidáknál.

Említett bajoknál a *Máriaczei gyomorcsépek* évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi főraktár:

Főnök József gyógyszer-tára

Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tüzetesen tessék megtekinteni! Csak oly csépeket tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (O. Brady) és ezen szavakkal: „Valóságát bizonyítom”.

A *Máriaczei gyomorcsépek* valóban kaphatók.

Szarvason: Bugyis Andor gyógyszer-tárában
Kunszentmártonban: Szilárdffi Károly, és Remetey Dezső gyógyszer-tárában. 43—8

A magyar általános kőszénbánya részv.-társulat

Budapest, V., bálvány-utca 8.

ajánlja a t. cz. gőzmalmoknak, szeszgyáraknak és egyéb iparvállalatoknak valamint eséplőgép-tulajdonosoknak kitűnő minőségű

akna, koczka és darabos szenét

ezenter és királdi bányáiból

legjutányosabb áron, egész kocsirakományokban minden állomásra szállítva.

2—6

den állomásra szállítva.

SIREMLÉK GYARI RAKTAR.

Schwartz Zakariás és társa

S Z A R V A S.

Van szerencsénk t. közönség becses tudomására hozni, miszerint helyben a főpiacztéren özv. Pollákné-féle házban egy

gazdagon felszerelt

Sirkőgyáriraktárat

nyitottunk,

hol módjában lesz mindenkinek az ő szeretett halottjai számára itthon megválasztani és megrendelni a sírkövet, melyet eddig csak távol városokból, esetleg Budapestről lehetett csak beszerezni.

Nem mondjuk hogy külföldi gyárakkal vagyunk összeköttetésben korántsem, hanem igen is, kölföldről szerezzük be a nyers kőveket és ezeket itthon feldolgozva, a csak képzelhető jutányos árakban árusítjuk, így tehát ki-ki előre meg lehet nyugtatva, hogy raktárunkon levő sírkőveink magyar izlés szerint vannak készítve és hogy azokat jutányosabban adhatjuk, mint más városok, vagy épen Budapest kereskedői is, kik ezt nem saját maguk gyártják, mint mi.

A sírkővek felállítását a temetőben kezesség mellett magunkra vállaljuk, ép úgy elvállaljuk a temetőben lévő sírkőveknek megújítását legjutányosabb árak mellett.

Szivesen látunk mindenkit üzletünk helyiségeiben, de ép oly szivesen meglátogatjuk az illetőket lakásai-
kon is, kik eziránt bennünket megkeresnek, esetleg felvilágosítással és rajzokkal szolgálunk.

Készítünk bármely kőfajokból hasonló formákra, mint azt esetleg megrendelünk óhajtják.

Maradtunk magunkat kegyes pártfogásába ajánlva tisztelettel

Schwartz Zakariás és társa,
siremlékgyári raktára SZARVAS, (főpiacztér.)